

COMUNITATS ENERGÈTIQUES DE BARRI

Descripció del projecte

El format de Comunitats Energètiques són l'oportunitat per incidir en el canvi de model energètic que necessitem. Permeten compartir els excedents energètics de les instal·lacions productores d'energia solar que estiguin en la proximitat de 2000m. Això a Barcelona significa l'abast d'una mitjana de 56 mil persones. Conformar aquest repte només serà possible amb l'acord de tots els agents del territori que hi estiguin disposats, ja siguin generadors energètics privats, municipals o bé, consumidors. El model de Comunitats Energètiques permet a través de rendibilitzar al màxim les instal·lacions fotovoltaïques, abaratir el cost de la factura de la llum, gràcies que es fa d'una manera compartida i de proximitat.

Actualment hi ha una explosió d'iniciatives molt diverses de comunitats energètiques. Nosaltres apostem perquè en cada barri n'hi hagi una de sola capaç de ser referent de tots els agents del territori i amb l'aval i implicació de l'ajuntament. Entenem que la manera adequada de compartir l'energia és a través d'un ens de gestió comunitària, producte de la coproducció entre els agents veïnals, els tenidors de plaques solars i el mateix ajuntament. Apostem perquè les iniciatives socials de Comunitats Energètiques que comencen haver-hi en alguns barris siguin impulsores i es relliguin dins una futura Comunitat Energètica de Barri i aquestes, alhora, es confederin a nivell de ciutat. Aquest caràcter universal és clau per arribar a totes les llars, incidir realment en la pobresa energètica i complir amb els reptes que marca la "Declaració d'Emergència Climàtica" aprova a Barcelona el 15 de gener de 2020. L'energia del Sol cau del cel i és per tothom.

Aquest projecte es limita a fer un estudi de la viabilitat d'aquest model de Comunitat Energètica de Barri i posar les primeres bases perquè es faci realitat a manera d'experiències pilot en uns determinats barris de la ciutat. El projecte desenvolupa, fil per randa, el punt 3 "Canvi del model d'energia" de la Declaració d'Emergència Climàtica citada, on s'indiquen els reptes més rellevants:

- Normalitzar la presència d'instal·lacions de generació a la ciutat i incrementar la demanda d'instal·lacions d'autoconsum solar en els edificis, facilitant la inversió i implantació de noves instal·lacions, tant en l'esfera pública com privada.
- Fer realitat l'autoconsum compartit a través del desenvolupament de comunitats energètiques físiques i virtuals.
- Aprofitar grans espais de la ciutat i l'entorn per a la generació d'energia, establint-ho com a criteri per incorporar en nous plantejaments i urbanitzacions, i incloure elements de generació en l'espai públic existent: pèrgoles, paviment, etc.
- Donar protagonisme social al model de generació i de consum d'energia.

L'autogestió comunitària de l'energia provinent del Sol significa un empoderament de la ciutadania que sempre s'ha vist aliena a les grans companyies elèctriques. Com a Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona creiem que aquest és un canvi de paradigma que no podem desaproveitar. Des de molts sectors s'ha vist la possibilitat de crear Comunitats Energètiques donades els avantatges que genera aquesta normativa. Al darrere hi ha agents de diversa tipologia (empreses privades, cooperatives, comunitats d'escala). La nostra aposta albira una construcció comunitària que

implicaria el compromís de l'ajuntament amb la iniciativa ciutadana de manera prou potent per esdevenir un projecte de caràcter universal (adreçat a tota la població) i que permeti compartir el màxim m² de captació solar, ja siguin públics com privats. Posar recursos municipals necessaris (de captació solar, tècnics i administratius) només és justificable si al davant tenim un únic projecte energètic comunitari per barri i amb vocació universal. Si en el mateix territori hi ha diverses comunitats energètiques privades s'hauran de concretar el seu encaix amb aquesta Comunitat públic-ciutadana que serà la que gaudirà el reconeixement per plasmar les polítiques energètiques públiques.

En el marc de la crisi climàtica i ecològica Barcelona ha de liderar una autèntica revolució energètica. A través d'una sola Comunitat Energètica de Barri s'ha d'establir un espai on conflueixen les aportacions energètiques de les instal·lacions de panells solars del territori i les demandes dels usuaris. Els primers seran de teulades privades i també s'optimitzarà al màxim el potencial de sostre públic existent. Aquest darrer tret requereix la implicació necessària de l'administració municipal que ha de jugar en aquest projecte un paper de lideratge en el marc d'una gestió comunitària en la qual hi seran presents el veïnat usuari, els comerços i les instal·lacions privades que es posin a disposició. El reconeixement i conseqüent implicació d'aquestes Comunitats per part del consistori és bàsic per establir un model de coproducció pública-ciutadana. L'estudi resultant d'aquesta subvenció ha de determinar el format jurídic que ha de tenir aquesta comunitat energètica, de quines eines de gestió i governança es dota, quina és la capacitat de generació elèctrica que pot arribar a tenir, quina viabilitat econòmica implica tant per productors com per usuaris, com es pot garantir ser una opció que arribi a tota la població i, per tant, els sectors més afectats per la pobresa energètica i quines derivades d'estalvi energètic pot promoure (rehabilitació d'habitatges, més eficiència energètica dels aparells elèctrics,...). Tenim el convenciment que una Comunitat Energètica de Barri potent amb vocació de poder ser la principal

iniciativa d'aquest tipus en un determinat barri és una oportunitat única per implicar a tota la ciutadania i els diversos agents. No podem desaprofitar les sinergies de conscienciació i d'implicació pràctica que pot crear aquest model per a fer front als reptes indefugibles del canvi climàtic i la crisi ecològica. I Barcelona en pot ser capdavantera.

Som conscients que l'aposta és complexa i que, per tant, abans d'intentar-la fer realitat cal que es faci un estudi de viabilitat acurat. I aquest és l'objecte d'aquesta subvenció. Tanmateix, creiem que és important que la promoció d'aquest estudi tingui el seu origen en una iniciativa veïnal posant d'aquesta manera l'ADN comunitari a la Comunitat, valgui la redundància. La subvenció atorgada per l'Ajuntament ens permetrà realitzar els treballs d'investigació per part d'especialistes tècnics i comptar amb l'experiència de la Comunitat Ciutadana d'Energia, Energia del Prat és la primera i més gran Comunitat energètica d'Espanya 65.000 habitants, extrapolables a un barri de Barcelona.

Aquest no ha de ser un estudi teòric sinó aterrar a les condicions reals. En aquest sentit hem escollit quatre barris de la ciutat sota aquests criteris:

- Barris que la generació d'energia solar sigui potencialment alta. El barri de la Marina amb moltes naus, el Bon Pastor amb una zona industrial són adequats, Poblenou (i projecció al Districte de Sant Martí) en el 22@.
- Barris que ara ja hi hagi iniciatives ciutadanes que hagin començat a fer el camí de les Comunitats energètiques.
- Barris que tinguin un grau elevat de pobresa energètica.

L'autogestió comunitària de l'energia provinent del Sol significa un empoderament de la ciutadania que sempre s'ha vist aliena a les grans companyies elèctriques. Com a Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona creiem que aquest és un canvi de paradigma que no podem

desaprofitar. La crisi ecològica i climàtica requereix de mesures potents, innovadores i engrescadores.